

Téma: Speciálně pedagogické poradenství se zaměřením na logopedickou intervenci

Výzkumný problém: Vymezení a porovnání speciálně pedagogického poradenského systému zaměřeného na logopedickou intervenci v Jihomoravském kraji a ve Švédsku.

Výzkumná otázka: Jaké služby zaměřené na logopedickou intervenci poskytují speciálně pedagogická poradenská centra v Jihomoravském kraji a v kraji Västernorrland a v čem se jejich služby liší?

Speciálně pedagogické poradenské služby jsou nedílnou součástí vzdělávacího systému jedinců se specifickými vzdělávacími potřebami. Tento systém se v každé zemi výrazně liší ať už v nabídce služeb, používaných metod či míře spolupráce s rodinou klienta. Švédsko je všeobecně známo svou vysokou kvalitou poskytovaných speciálně pedagogických služeb. Proto si myslím, že výzkum, který takovýto systém porovnává se systémem naším, může být přínosný jak pro mě samotnou, tak i pro ostatní speciální pedagogy, kteří jsou ochotni zkoušet nové postupy a zefektnit tak speciálně pedagogickou intervenci u nás.

Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké služby zaměřené na logopedickou intervenci tato zařízení poskytují svým klientům v Jihomoravském kraji a ve Västernorrlandu a následně porovnat výsledky výzkumu z obou zemí. Výsledky tohoto výzkumu pak mohou pomoci při hledání nových postupů a metod logopedické intervence v českých speciálně-pedagogických poradenských zařízeních.

Výzkumná otázka: Jaké služby zaměřené na logopedickou intervenci poskytují speciálně pedagogická poradenská centra v Jihomoravském kraji a v kraji Västernorrland a v čem se jejich služby liší?

Vedlejší výzkumná otázka 1: Jaké metody logopedické diagnostiky a terapie jsou užívány v rámci speciálně pedagogického poradenského systému ve Västernorrlandu a v Jihomoravském kraji?

Vedlejší výzkumná otázka 2: Jaké pomůcky a jaké množství pomůcek je používáno ve speciálně pedagogickém systému v obou zemích?

Vedlejší výzkumná otázka 3: Jaká je míra spolupráce speciálně pedagogických zařízení s rodiči klientů?

Teoretická hypotéza:

Speciálně pedagogický poradenský systém zaměřený na logopedickou intervenci v Härnösandu pracuje efektivněji než speciálně-pedagogický poradenský systém v Jihomoravském kraji.

Pracovní hypotéza 1:

Speciálně pedagogický poradenský systém ve Västernorrlandu užívá efektivnější metody logopedické diagnostiky a terapie než speciálně pedagogický poradenský systém v Jihomoravském kraji.

Pracovní hypotéza 2:

Ve poradenském centru ve Västernorrlandu je během logopedické intervence využíváno více pomůcek než v jihomoravských poradenských centrech.

Pracovní hypotéza 3:

Poradenský systém ve Västernorrlandu klade větší důraz na spolupráci s rodiči klientů s narušenou komunikační schopností než v jihomoravském poradenském systému.

Koncept: Faktory ovlivňující efektivitu speciálně-pedagogické poradenské péče zaměřené na logopedickou intervenci ve Västernorrlandu a v Jihomoravském kraji		
Konceptualizace:		
<u>Faktor</u> - činitel, uplatňující se v nějakém procesu <u>Efektivita</u> – účinnost, působivost <u>Speciálně pedagogické poradenství v Jihomoravském kraji</u> – služba, která je poskytována jednotlivými speciálně pedagogickými centry v některých okresních městech, rozdělenými dle druhu postižení. <u>Speciálně pedagogické poradenství ve Västernorrlandu</u> – služba, která je poskytována národní agenturou pro speciální pedagogiku bez ohledu na druh postižení, působí jako poradenské centrum pro celou oblast Švédska <u>Logopedická intervence</u> - metody aplikace programu diagnostické, terapeutické a preventivní odborné péče o osoby s narušenou komunikační schopností		
Operacionalizace:		
Indikátor č.1	Indikátor č.2	Indikátor č.3
Diagnostické a terapeutické metody užívané v poradenství v jednotlivých zemích	Užívané pomůcky	Míra spolupráce s rodiči klientů
Jaké diagnostické a terapeutické metody jsou v jednotlivých zemích užívány? Jaké výsledky vykazují klienti při použití těchto metod?	Jaké pomůcky jsou využívány během péče? Jaký počet pomůcek?	Jak často dochází rodiče s klientem do poradenského centra? Jak často provádí s klientem logopedická cvičení mimo poradenské centrum?

Výzkumná část zaměřená na vymezení jednotlivých pracovišť a jimi poskytovaných služeb bude ve formě kvalitativního výzkumu. Metodou sběru dat v této části bude nestandardizované pozorování, nestandardizovaný rozhovor a z části polostandardizovaný rozhovor, který bude využit i v části kvantitativního výzkumu.

V části kvantitativního výzkumu bude užit zmíněný polostandardizovaný rozhovor. Rozhovory budou vedeny s pracovníky jednotlivých poradenských center.

Jaké metody a pomůcky využíváte při diagnostice a terapii opožděného vývoje řeči?

Jaké metody a pomůcky využíváte při diagnostice a terapii specificky narušeného vývoje řeči?

Jaké metody a pomůcky využíváte při diagnostice a terapii dyslalie?

Jaké metody a pomůcky využíváte při diagnostice a terapii mutismu?

Jaké metody a pomůcky využíváte při diagnostice a terapii dysartrie?

Jaké metody a pomůcky využíváte při diagnostice a terapii koktavosti?

Jaké metody a pomůcky využíváte při diagnostice a terapii breptavosti?

Jaké výsledky vykazují klienti při použití těchto metod?

Jak často dochází klient do poradenského centra?

Jak často dochází klient do poradenského centra s rodiči?

Jak často provádí rodiče logopedická cvičení mimo poradenské centrum?

Vzhledem k tomu, že bude výzkum prováděn částečně v zahraničí, mohl by nastat problém v sestavování otázek v polostandardizovaném rozhovoru a v sestavení dotazníku a to hlavně z hlediska cizího jazyka. Dále může být také problémem nedostatečná znalost populace a speciálně-pedagogického systému v dané zemi. Jedním z dalších problémů by moha být malá návratnost dotazníků a tím i nedostatek respondentů z obou regionů. To by mělo ale z části kompenzovat použití polostandardizovaného rozhovoru.

Literatura:

Vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 72/2005 Sb. ze dne 17. února 2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 73/2005 Sb. ze dne 17. února 2005 o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

DVOŘÁK, J. *Logopedický slovník*. Žďár nad Sázavou: Logopedické centrum, 2001. ISBN: 80-902536-2-8

KLENKOVÁ, J. *Kapitoly z logopedie I*. Brno: Paido, 1997. 93 s. ISBN: 80-85931-41-9

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN: 80-247-1110-9

LECHTA, V. a kol. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Praha: Portál, 2003. ISBN: 80-7178-801-5

LECHTA, V. a kol. *Logopedické repetitorium*. 1. vydání. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1990. ISBN: 80-08-00447-9

LECHTA, V. a kol. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Praha: Portál, 2005. ISBN: 80-7178-961-5

LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno: Paido, 2003. 156 s. ISBN: 80-7315-038-7

ŠKODOVÁ, E.; JEDLIČKA, I. *Klinická logopedie*. Praha: Portál, 2003. ISBN: 80-7178-546-6

VITÁSKOVÁ, K.; PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Logopedie*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. ISBN: 80-244-1088-5

VYŠTEJN, J. *Vady výslovnosti*. 1. vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991. 174 s. ISBN: 80-04-24504-8